

Hudební pondělí: Dvě bluesové hvězdy v Praze, stále skvělým Hudeček a hudební experiment

Hudeček po čtyřiceti letech

MARTA ŠVAGROVÁ

Po téměř čtyřiceti letech vychází nahrávka, kterou Václav Hudeček pořídil v roce 1974. Jde o Koncert pro housle a orchestr Felixe Mendelssohna-Bartholdyho. Skladatel jej zkomponoval v roce 1845 pro houslistu Ferdinanda Davida a jímavá romantická skladba měla v mladičkém Hudečkovi adekvátního interpreta. Nejenže talentovaný houslista už bravurně ovládal techniku, ale koncert nahrával pro něj ve zjitřené době: „Nahrávali jsme ho za smutných okolností, právě zemřel David Oistrach,“ vzpomíná po letech.

Proslulý houslový virtuos byl tím, kdo Hudečka pro svět „objevil“, byl jeho učitelem a při startu mu velmi pomohl. Na dvojalbum *The Greatest Romantic Violin Concertos*, které nyní vydal Supraphon, jsou také Hudečkovy starší nahrávky Brahmsa, Čajkovského a Sibelia, jež svou premiéru měly kdysi na LP v pantonské edici. Dnes už zralý houslista, který vede mistrovské kurzy, připouští, že sám sebe na dávných nahrávkách poslouchá s odstupem jako cizího hudebníka. Ale dodává: „Když si uvědomím, kolik mi tehdy bylo let, a porovnávám svůj výkon s výkony mých studentů, jsem docela pyšný na to, jak mi to v těch dvaadvaceti letech hrálo.“ Připomíná, že Sibelia nahrávali tehdy kvadrofonně ve spolupráci s Japonci. „Prostorový zvuk tak vystupuje jednak zleva doprava, jednak zepředu dozadu. Záznam byl hodně plastický,“ říká a dodává, že Brahmsův *Koncert pro housle a orchestr D dur* ještě nikdy nevyšel na CD, pouze na původním elpíčku. „Jde tedy o průřez dvaceti lety mého houslového vývoje od 70. do 80. let minulého století.“ Pokud mu položíte otázku, jak moc se jeho hraní a přístup k interpretaci změnil, odpovídá překvapivě: „Moje tehdejší a dnešní interpretace se v zásadě podobají: jako si je člověk vzdáleně podobný se sebou samým na starších fotografiích. I to mě těší, už v pětadvaceti jsem měl stejný názor, jaký mám dnes v šedesátce. Vděčím za to svým učitelům, panu profesorovi Snitřilovi i Davidu Oistrachovi.“

The Greatest Romantic Violin Concertos 2CD Václav Hudeček (housle), Symfonický orchestr ČRo a Symfonický orchestr FOK, **Dirigent:** Václav Smetáček a Jiří Bělohlávek Supraphon 2011

Otec blues versus bluesový král

Kdo by to byl řekl, že se na jednom pražském pódiu sejdou legendární bluesmani **John Mayall a B. B. King?** Zítřejší koncert v Kongresovém centru je však důkazem, že na splněné sny máme z pekla štěstí.

MICHAL BYSTROV

V seznamu zastávek letošního Mayallova turné totiž nenajdeme žádný jiný spočítaný termín těchto dvou hudebních osobností. Až na úvodní vystoupení na Floridě, okofeněné hostováním výjimečné zpěvačky Sheckie Copelandové, zvládá veterán britského blues celou šňůru i ve svých sedmasedmdesáti letech bez cizí pomoci. Pro české fanoušky, které už tak dobře zná z mnoha minulých pražských návštěv, si ovšem připravil něco onačejšího. Není zrovna běžné, aby hvězda jeho formátu dělala předskokana; na druhé straně – když už se má John Mayall před někým ohnout, pak jedině před bluesovým králem. A tím je ještě pořád, i přes svůj pozvolný ústup ze scény, mississippský rodák B. B. King. Hlavní město České republiky tedy v úterý večer zažije nejen generační výměnu bluesových názorů, ale také symbolické shledání dvou kultur, které bluesovou hudbu udržely při životě: anglické a americké.

Ještě větším překvapením než Mayallova role „toho druhého“ je skutečnost, že se B. B. King v pětáosmdesáti (!) rozhodl popřít ohlašovaný konec své koncertní činnosti, o kterém se spekulovalo už při jeho poslední tuzemské show v roce 2009. Ačkoliv tehdy vypadal dost utahaně a nikdo soudný by mu neměl za zlé, kdyby svou milovanou kytaru Lucille pověsil na hřebík, interpret nesmrtelných hitů *Everyday I Have the Blues*, *Thrill Is Gone* či *Rock Me Baby* svým fanům nevzal ideály a potvrdil, že hudební duchod prostě neexistuje. Co se týče jeho nečekaného, i když naprosto logického partnerství s Johnem Mayallem, znalci mohli leccos vtušit už před dvěma lety, kdy se King spojil s Mayallovou skupinou Bluesbreakers za účelem koncertování na britských ostrovech.

Ubrat, ale přitvrdit

Mimochodem právě Bluesbreakers prošli v poslední době zcela zásadní proměnou. Slovnatá kapele, v níž se postupem času mihl skoro každý, kdo v bluesové muzice něco znamená, v říjnu 2008 de facto skončila.

Nahradila ji jiná sestava, o níž

Dva mistři blues. John Mayall a B. B. King se sejdou na koncertu v Praze.

FOTO ARCHIV LN - DAVID PORT A ČTK

zatím není příliš jasné, zda přebírá osvědčenou značku, nebo jestli svého lídra doprovází bez nároku na vlastní autonomii. John Mayall se k radikálnímu kroku odhodlal poté, co natočil albemou počtu svému oblíbenci Freddiemu Kingovi s názvem *In the Palace of the*

King a absolvoval vyčerpávající koncertní jízdu, která ho donutila přehodnotit priority a zvážit, na co ještě stačí. Důvodů pro obměnu jeho spolupráci by se však našlo víc. Zprv: zmíněná deska byla neslaná nemastná a není divu, že se všestranný muzikant (a přede-

vším virtuos na foukací harmoniku) po jejím vydání rozhodl změnit kurz. Zadruhé: aktuální skvadra by měla lépe naplnit stařešinou vizi zemitého bluesrocku, k němuž ho to zřejmě už delší dobu táhlo. Pokud je jeho cílem právě tohle, nemohl si vybrat lépe.

Echofluxx: Hudba je všechno

Festival experimentální hudby a nových médií

Echofluxx kombinuje vše: výtvarné umění a hudbu, slavná jména i novou krev.

TOMÁŠ POSPISZYL

Umělecké sdružení Fluxus přišlo v 60. letech minulého století s ideou intermediality: Umění se stává interdisciplinární aktivitou a umělci se volně pohybují mezi hudbou, výtvarným uměním, literaturou, divadlem nebo třeba filmem. Hranice mezi jednotlivými uměleckými druhy se stávají propustnými. Něco podobného se snadno řekne, ale bez potřebných nástrojů hůř realizuje. Tedy alespoň do okamžiku, než začali umělci používat počítače.

Nejrůznější fúze mezi zvukem a obrazem v mírně divadelním pro-

Vystoupení Philla Niblocka a Katherine Liberovské

FOTO ARCHIV AUTORA

středí a s mírným interaktivním přehledem je asi to, co především může očekávat od festivalu *Echofluxx* ve vysočanské Třačce. Název složený ze dvou slov odkazuje jednak ke specifické akustice Třačky, charakteristické nepředvídatelným odrážením zvuků a silnou ozvěnou, a současně k hnutí Fluxus, k němuž se v různé míře zúčastnění umělci odkazují. Festival v úterý začíná tím, co je možné považovat za zlatý hřeb: vystoupením Philla Niblocka, amerického umělce, hudebníka a filmaře, který již před lety získal aureolu žijícího klasika. Začínal na konci padesátých let jako filmař. V letech šedesátých se sblížil se světem avantgardních hudebníků a s pomocí magnetofonů začal vytvářet skladby, jež bývají popisovány jako drone-minimalismus. Různé hudební nástroje nechával hrát jeden dlouhý tón a poté je z pásků vrstvil přes sebe. Práci mu v posledních desetiletích usnadňuje počítač, kde lze po-

dobné postupy realizovat snadněji než pomocí pásových magnetofonů a mixovacího pultu. V Třačce vystoupí společně s kanadskou videoumělkyní Katherine Liberovskou, která se specializuje na živou práci s pohyblivým obrazem.

Jak říká organizátor festivalu, americký skladatel Dan Senn, Niblock v podobných typech netradičních prostor, jakou je Třačka, rád vystupuje. Některé jeho skladby jsou pro ně určené. „Jeho vystoupení můžete sledovat tradičním způsobem z jednoho místa. Rozhodnete-li se být aktivní a budete se pohybovat v prostoru, jeho skladba bude z různých míst znít úplně jinak“. Phill Niblock není v Čechách poprvé, mimo jiné zde vystupoval na festivalu Ostravské dny. Bude zajímavé tuto téměř osmdesátiletou legendu experimentálního umění vidět v prostředí Třačky. Většina vystoupení se ponese v duchu propojování hudebního a vizuálního umění

a současně citlivostí vůči estetickým kvalitám běžného života. Ve středu na festivalu vystoupí čeští tvůrci Michal Rataj, Stanislav Abraham, Ivan Boreš, společně s rakouským skladatelem počítačové hudby Peterem Szelym. Ve čtvrtek se zde ke společnému projektu sejdou Martin Janíček, vystudovaný výtvarník, ale posléze především tvůrce originálních hudebních nástrojů a zvukových kompozic, hráč na gramofony Petr Ferenc, Martin Blažiček, který se pomocí různých technik zabývá především živou prací s filmem a videem, a polský zvukový umělec Arszyn. A například páteční představení bude kombinovat hlasovou improvizaci, živou kresbu vytvářenou pomocí technologie tagtool a elektro-algoritmický zvuk a film. Vstup na festival je zdarma.

Echofluxx, K. Konráda 1, Praha 9 12.-16. července 2011

Hudební pondělí

Divadelní úterý

Literární středa

Filmový čtvrtek

Výtvarný pátek